

טועמיה - חיים

לחיות עם הזמן בשבת קודש

ערב ש"ק פר' ויקרא תשפ"ו

הרב **מרדכי אלון שליט"א**

נכתב ונערך משמיעה ע"י תלמידים - לא מוגה

זמני הדלקת הנרות ויציאת השבת:

ירושלים – 17:15 | 18:27

תל אביב - 17:30 | 18:29

חיפה - 17:21 | 18:29

מגדל - 17:15 | 18:27

באר שבע – 17:32 | 18:29

ביום הראשון תשביתו

היתה בבכורות (עד חטא העגל, ובא' ניסן היא ניתנה לאהרן ובניו). זהו היום הראשון בעבודת המשכן, היום הראשון לירידת האש, ראשון לברכת כהנים - אהרן עמד ומשא את ידיו אל העם וברך אותם, יום ראשון להשכנת השכינה - "ושכנתי בתוכם" זה בהקמת המשכן שאז ישראל ראואת השכינה כשהענן שכן על האהל. הוא גם ראשון לחודשים וכו'. אבל מהו עומק הענין? מהזה המושג הזה "ראשון"? נתתי את דעתי לנושא בעקבות מה שקראנו במפטיר של השבת החולפת.

הראשון זה הוא יום ארבעה עשר

באנגלית המילה ראשון מתורגמת ל - First, אבל לפיזה, איך נסביר את הפסוק הבא -

שְׁבַעַת יָמִים מִצֹּאת תֵּאֲכִלֶנּוּ אֶת בֶּלֶם הָרִאשֹׁן תִּשְׁבַּתֶינּוּ שְׁאֵר מִבְּתֵיכֶם. (שמות י"ב, ט"ו)

מהו היום הראשון המוזכר פה? לכאורה מדובר על ט"ו ניסן, היום הראשון לשבעה בהם אנו צריכים לאכול מצות, אבל זה אינו אפשרי שהרי את השבת החמץ, כולנו יודעים, אנחנו צריכים להשבית לפני זמן איסור אכילתו. כך מביא הרמב"ם - מצות עשה מן התורה להשבית החמץ קודם זמן איסור אכילתו שנאמר ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם. ומפי השמועה למדו שהראשון זה הוא יום ארבעה עשר... (רמב"ם

הל' חמץ ומצה ב', א')

כלומר מדאורייתא צריך להשבית את החמץ ב"ד ניסן בחצות היום ואנחנו הוספנו מדרבנן להשביתו קודם שעה חמישית. האמת היא שאי אפשר בכלל להשבית את החמץ לאחר מכן, כי ההשבתה היא ביטול החמץ ואילו ברגע שהוא כבר נאסר עלי, באכילה ובהנאה, הרי שהוא לא שלי - אז אני לא יכול לבטל אותו! אי אפשר להשבית חמץ בט"ו אלא ב"ד, ואם כן - איך נפרש את הפסוק בו פתחנו? והרי י"ד הוא איננו היום הראשון משבעת הימים של אכילת המצות אלא היום שקודם לו! הרמב"ם שהבאנו לעיל אף ממשיך ומביא ראיה לכך שזה מוכרח להיות ביום י"ד -

הלילה ראש חודש ניסן. בספר מנחת שלמה לגרש"ז אויברך זצ"ל מובא דיון מהתהינה הברכות אותן צטרך לברך כאשר יבוא משיח, ומכיון שבידוע "בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל" וע"פ רביצדוק הכהן מלובלין זיע"א הכוונה היא לר"ח ניסן (מחשבות חרוץ) שאז יגיע משיח, אנחנו מדרשים לדיון הזה - כדי שדע מה לברך. ר' שלמה זלמן אומר שיש ארבע ברכות. הראשונה היא "חכם החיים", שמשמעותה ע"פ רש"י היא "שיודע מה בלבו של כל אחד ואחד", הנאמרת כאשר רואים ששים ריבוא מישראל מקובצים יחד, וברור שכאשר יגיע משיח כולם יתכנסו ויהיו שם יחד יותר מששים ריבוא. הברכה השניה "שחלק מחכמתו ליראיו", כי כפי שמביא הרמב"ם המשיח יהיה גדול כל כך בתורה "קרוב למשה רבנו". כתב שהמשיח ילמד תורה עם האבות הק' ויותר מכך - עם כל אחד ואחת מאיתנו. הברכה השלישית היא "שחלק מכבודו ליראיו" ברכה הנאמרת על ראית מלך ממלכת ישראל, ומי לנו יותר ממלך המשיח, והברכה הרביעית היא כמובן ברכת "שהחיינו", שזכינו אחרי זמן כל כך ארוך למעמד הזה של ביאת המשיח. ומובא בספר 'כף החיים' לר' חיים פלאג'זיע"א, שתהיה גם ברכה חמישית, עוד אחת נוספת שצטרך לברך במעמד הזה, והיא ברכת "אשר גאלנו וגאל את אבותינו", הנאמרת בסוף ההגדה של פסח. בעז"ה שסכנה כבר לראות את כל זה בימינו.

עשר עטרות נטל אותו היום

אם חושבים על זה, ר"ח ניסן הוא בעצם היום הראשון שבחודש הראשון (לפי מנין החודשים שמתחיל בניסן). הראשון לראשון. הגויים יש להם את עניניהם בראשון לראשון שלהם, מצד הקליפה, אבל מה אנחנו צריכים לעשות ביום הראשון לראשון שלנו? אצלנו ר"ח ניסן הוא היום שהחליף את בריאת העולם, כך על פי חז"ל. חז"ל אומרים שקרובו דברים גדולים מאד - עשר עטרות נטל היום הזה! העטרה הראשונה היא שהעולם נברא ביום ראשון, וזה היה באחד בשבת, וגם כאשר אמר הקב"ה למשה ולאהרן "החודש הזה לכם ראש חודשים" זה היה ביום ראשון. ר"ח ניסן הוא גם היום הראשון לקרבנות הנשיאים בהקמת המשכן שזכר לכך אנו אומרים את פסוקי הקרבנות שלהם בימים האלה מדי יום. זהו גם היום הראשון לכהונה - ביום זה אהרן ובניו התחילו לכהן, כי לפני כן העבודה

החכמה, הי של שם הוי"ה. לכל האותיות אורך ורוחב ובעצם כולם הן י', נקודה, "נקודה בהיכלא", שנמתחת לאורך, לרוחב, לגובה, באלכסון, ימינה או שמאלה, אבל היסוד הוא ה-י', המקודה - הממשק שבין לפני העולמות לבין עולם האצילות. וכמה נפלא שבמילה "ראשון" שבמקור היחיד של רש"י שמבאר שהכוונה היא לראש, לקודם, לא לראשון מיני רבים, מופיעה עם האות י' בתוכה.

ביטול בלב

בחודש הראשון, פעם יחידה במקרא מופיע חג שמתרחש ביום הראשון, ובו כתוב - "שבעת ימים מצות תאכלו", כלומר אתם תאכלו מצות במסגרת עולם השבע, שבעה ימים, אבל "אך ביום הראשון תשביתו שאור". המילה 'אך' לא מובנת - לכאורה היה צריך להיות "וביום הראשון תשביתו". מהי ההגדה שבגללה הפסוק נקט במילה 'אך'? רעי ואהובי יש כאן נקודה שהיא געוואלד, ואני מבקש להגיע לראשון בניסן מה-ראשון הזה.

מה הכוונה "תשביתו שאור מבתים"? איך בשר ודם יכול להגיע למדרגה שהוא יכול להשבית את כל המציאות? הקב"ה שבת מכל מלאכתו, אני יכול לשבות מעשית ממלאכה, אבל בפסח אני יכול וצריך להגיע לליל הסדר רק אחרי שביום י"ד אני השבתתי שאור, כלומר גם אם יש לפני אלפי כיכרות לחם, אני עוצם את העיניים ומשבית את כל זה בלב, וכפי שפוסק הרמב"ם להלכה -

... שיבטלו בלבו ויחשוב אותו כעפר וישים בלבו שאין ברשותו חמץ כלל, ושכל חמץ שברשותו הרי הוא כעפר וכדבר שאין בו צורך כלל. (רמב"ם שם ב')

האמת שאם מישהו מהצד יסתכל על זה הוא יחשוב שהמבטל בליבו הזה, לא בטוח שהוא נורמלי - 'אתמול זה היה לחם, יש לך מאפיית לחמים, ועכשיו השבתת בלב וזה?!'. ההשבתה בלב כעפר משמעותה בעצם היא שאני מחזיר את זה למקור שלו, אני שולט במציאות. אני משבית. זה פלא פלאות.

אנחנו זוכרים שמכל המועדים רק פסח נקרא 'שבת'. בפסח אנחנו מתחילים לספור ספירת העומר - "ממחרת השבת", ממחרת יום טוב ראשון של הפסח. רגע, אבל זה לא שבת! השנה זה יוצא ביום חמישי ואנחנו נספור את העומר ביום שישי - איך זה שבת?! עד היום ידעתי ששבת זה היום השביעי, היום בו שבת ה' מכל מלאכתו ולא אני! 'הראשון', היינו הקב"ה, הוא יכול לשבות, אבל אני?!

יודעים להיכן יכול יהודי להגיע בי"ד בניסן? - הוא יכול להגיע ליכולת להשבית במקדש לפסח, בראשון!

כולנו מכירים את השאלה המופיעה בהגדה של פסח -

וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בְּעֶבְרַת זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצֵאתִי מֵמִצְרַיִם. יְכוּל מְרַאשׁ חֲדָשׁ [מהראשון לראשון]? תְּלַמֵּד לֹמְד לַיּוֹם הַהוּא. אֵי בַיּוֹם הַהוּא יְכוּל מְבַעֵד יוֹם [כלומר בארבעה

...ראייה לדבר זה מה שכתוב בתורה 'לא תשחט על חמץ דם זבחי' כלומר לא תשחט הפסח ועדיין החמץ קיים ושחיטת הפסח הוא יום ארבעה עשר אחר חצות. (רמב"ם שם)

ולפני שנברר את הענין רק משים לב שי"ד ניסן איננו ערב חג כפי שאנחנו מכירים מי"ד תשרי שהוא ערב חג הסוכות או ה' בסיון שהוא ערב שבועות. י"ד ניסן הוא יום שבבית המקדש מקריבים בו קרבן חגיגה ואת קרבן הפסח. כלומר מהות הפסח היא ביום י"ד רק שבלי לט"ו אוכלים ממנו. בעז"ה מהרה יבנה מקדש וצטרך להביא קרבן פסח לבית המקדש, אז אנחנו צריכים להתרגל לחשיבה הזו. בימינו אנחנו רגילים שי"ד ניסן הוא ערב חג, אוליקצת יותר לחוץ מערבי חג אחרים, כי לצערם עד השנה שעברה עדיין לא זכינו להקריב בו, אבל באמת י"ד הוא חג הפסח. חג הפסח נקרא כך על שם שהקב"ה פסח על בתי בני ישראל בחצות הלילה בליל ט"ו, אבל את קרבן הפסח נצטווים להקריב כבר בין הערבים של יום י"ד, וכבר קראו ליום הזה כך עוד לפני שהקב"ה פסח בפועל על הבתים. בעצם מה שאנחנו קוראים "חג הפסח", לא נקרא כך בלשון התורה אלא "חג המצות". רק יום י"ד נקרא בתורה בשם 'פסח'. אנחנו קוראים לחג המצות בשם פסח, בעקבות חז"ל, כי אז אוכלים מקרבן הפסח בלילה, כי ה' פסח וכו', אבל הקרבן קרב בי"ד, ואם כן נחזור לשאלה ששאלנו - למה יום י"ד נקרא "ראשון" בפסוק שראינו?

הראשון אדם תולד

בואו נראה את רש"י -

אך ביום הראשון תשביתו שאור. מערב יום טוב, וקרין ראשון לפי שהוא לפני השבעה, ומצינו מוקדם קרין ראשון, כמו "הראשון אדם תולד" (איוב טו, ז) - הלפני אדם נולדח?!... (רש"י שמות שם)

זה פירוש מחודש מאד למילה ראשון, אבל האמת היא שגם כאשר אנחנו אומרים שהקב"ה הוא 'ראשון' אין הכוונה שהוא ראשון ואחריו יש שני, שלישי וכו' אלא הכוונה שהוא המוקדם להכל, שהוא קדם להכל. משים לב לפסוק שרש"י מצטט כדוגמה להוכחת פירושו מאיב -

הַרְאִישׁוֹן אָדָם תּוֹלֵד וְלִפְנֵי גְבְעוֹת חוֹלְלֵת. (איוב ט"ו, ז)

זו הפעם היחידה הנוספת שהמילה "ראשון" מופיעה במובן של מוקדם. איב בוכה על מצבו ואז אליפז התימני, מרעין עונה לו - האם אתה באת לעולם לפני אדם הראשון? האם קודם אדם הראשון נולדת? האם הגעת לעולם בטרם הגבעות התחוללו (נולדו)? - כלומר הביאור כאן של המילה ראשון הוא במובן של מוקדם, ואפילו במובן התיאורטי - אין לפני אדם הראשון. כלומר אליפז אומר לאיב - 'אם היית הבא לעולם לפני שאדם הראשון נולד, נו - אז יכולות היו להיות לך שאלות על הבריאה!'

משים גם לב שהכתיב של המילה 'ראשון' בפסוק באיב הוא מאד מוזר - "הראישון". ה-י' פה לכאורה לא מובנת, אבל אנחנו יודעים שבעברית האות י' היא המקודה העילאה, ספירת

וְאִמְרַתְּם זְכוּד־פֶּסַח הוּא לְ-ה' אֲשֶׁר פָּסַח עַל-בְּתֵי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת-מִצְרַיִם וְאֶת-בְּתֵינִי הִצִּיל. (שמות י"ב, כ"ז)

אבל הילדים החכמים שלנו, אם הם ישימו לב, יגידו לנו - 'אבל רגע! הרי הקרבנות את זה לפני שה' פסח - איך ידעתם להקריב זבח פסח? הרי פסח היה בחצות הלילה ואתם הקרבנות מחצות היום ב"ד!', ואנחנו נענה לילדים - כי לנו יש כח להגיע ל-'ראשון' במובן העמוק של המילה, "אני ראשון ואני אחרון" - הראשון לא של סדר השתלשלות אלא הראשון שקדם וממנו נוצרו שבעת הימים האלה - זה י"ד. זה פלא פלאות.

מעתה נבין את הפסוק בו פתחנו - "שבעת ימים מצות תאכלו", זה לפי סדר ההדרגה בעולם, לאט לאט, אבל אנחנו יודעים שפתאום יבוא האדון אל היכלו - "אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם". הראשון בכתב, הראשון בקרי - הכתיבה של זה היא עם 'י' שמוסיפה משמעות של ראייה בתוך המילה ראשון. "הראשון אדם תילד". ואין אפשרות בכלל לתרגם את זה לשפות אחרות. זה לא 'האם נולדת כמה שעות לפני האדם' אלא - 'האם אתה מוקדם ממהות האדם? הרי הקב"ה הוא מוקדם ממהות האדם'. "אך ביום הראשון תשביתו" - אתם תייצרו שבת. פסח יהפוך לשבת.

לא לפי סדר השתלשלות

לפי זה נוכל להבין את משמעותו של ר"ח ניסן - לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל... (רש"י בראשית א', א')

"החודש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחודש השנה", וכולם דנים במשמעות של זה - עד היום ספרו לתשרי ומהיום לזה וכו'. מה המהות? ראיתי מי שאומר "ראשון הוא לכם לחודש השנה" זה החודש שמעלה אותנו להבין את הפסח, את "הראשון אדם תילד".

ומה באמת עניינו של היום הזה? ראינו שהיום הזה היה בין היתר "ראשון למשיאים", והוא נחשון בן עמיסב, שזכה להיות ראשון למשיאים כי הוא הראשון שזכה ונכנס לים, כך על פי חז"ל. כלומר, הראשון הוא לא זה שנולד כך אלא בגלל שהוא מסר את נפשו וקיבל על עצמו. גם בכהונה - מעתה אהרן מחליף בכהונה את הבכורות. לפי סדר השתלשלות, העובדים בבית המקדש היו צריכים להיות הבכורות אבל שבט לוי שקפץ ואמר "מי לה' אלי" בא - הוא זה שזוכה מעתה להיות הראשון. כמו נחשון.

ומהו ראשון להשראת שכינה? - אנחנו משכנים את השכינה בעולם. ר"ח ניסן. זהו היום שבו אנחנו מגלים לאן האדם יכול להגיע ויש רק דבר אחד שמעבי על יום ראש חודש ניסן - חטא דב ואביהוא, ואין זה במקרה. הכח של ר"ח ניסן הוא להעלות למעלה מהעולם, "בקרבתם לפני ה'". ביום זה דב ואביהוא הגדולים והעליונים מבקשים לעלות אל השורש של הכל, אל

עשר, בזמן ההשבתה? תלמוד לומר בעבור זה - בעבור זה לא אמרתי, אלא בשעה שיש מצה ומרור מנחים לפניך. (הגדה של פסח)

כלומר ההוא אמיא, המחשבה המוקדמת של הדרשן היתה שהזמן הטוב ביותר לספר ביציאת מצרים, הזמן המתאים לראות את כל המציאות מושבתת ומתרוממת לאלוקות, הוא או י"ד בניסן או א' בניסן אך בוודאי שלא בט", כי בט"ו "ה' הכה כל בכור", ואילו ב"ד - אנחנו השבתנו.

אתערותא דלעילא באתערותא דלתתא

ננסה להעמיק; ב"ד אני מקריב קרבן פסח. בתחילת הפרשה אומרים לנו שניקח שה לבית אבות שה לבית ומקריב אותו. עדיין אנחנו לא יודעים ששמו הוא פסח. בעקבות הקרבן הזה שאני בעצם שוחט את אלהי מצרים ומשבית את החמץ, בעקבות האיתערותא דלתתא שלי, בחצות הלילה הקב"ה יראה את הדם של קרבן הפסח שבא אחרי השבתת החמץ - ואז "ופסחתי עליכם", וזה הפסח.

לפסח בעברית משמעו לדלג, ובתורת החסידות מוסבר בזה יסוד גדול; יש שתי דרכים בעולם. הרגילה היא בדרך הסדר וההדרגה, שלב אחרי שלב. גם הקב"ה מצטמצם בסדר ובהדרגה, סדר השתלשלות והצמצומים של הקב"ה מעולמות עליונים ביותר ועד שהוא מגיע אלינו כאן, אבל יציאת מצרים לא היתה בסדר והדרגה -

"וְעִבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה, וְהִפִּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאֲדָם וְעַד בְּהֵמָה, וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים, אֲנִי ה'". וְעִבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה - אֲנִי וְלֹא מִלְאָךְ. וְהִפִּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם - אֲנִי וְלֹא שְׂרָף. וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים - אֲנִי וְלֹא הַשְּׁלִיחַ. אֲנִי ה' - אֲנִי הוּא וְלֹא אֲחֵר. (הגדה של פסח)

המלאך, השרף והשליח מביאים את הדברים באופן של צמצום והדרגה כדי שאני אוכל להבין, אבל בחצות ליל הסדר שאז נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה - ראינו שהיתה התגלות שלא לפי הסדר והמדרגה. מעל כל העולמות. בתורת הסוד כתוב שמלכי המלכים זה שתיים ועוד שתיים,¹ כלומר שאז הוא עבר בארבע עולמות, ומלך ארבעת העולמות הוא למעלה מכל העולמות נגלה עליהם. מה שקרה לנו בחצות אותו הלילה ביציאת מצרים הוא שהקב"ה נגלה עלינו, מעין מה שיהיה במעמד הר סיני ושם נעמוד באופן דומה ונראה שאין עוד מלבדו. אבל מי הביא את העולם למציאות כזו של פסח, של דילוג, שלמרות שהיינו במ"ט שערי טומאה נגלה עליהם מלך מלכי המלכים, מעל העולמות ומעל הדרגות ומעל הסדר? - זה התאפשר רק בגלל שאני מלמטה הקרבתי קרבן פסח. הגם שלא ידעתי בכלל שקוראים לו כך ורק אחר כך באו וגילו לי שכאשר בניכם ישאלו אתכם "מה העבודה הזאת לכם?", תגידו להם -

¹ כלומר "מלכי" זה רבים ומיעוט רבים זה שניים, ובאופן דומה גם "המלכים" זה שניים.

הואיל וְכָךְ נִמְלָךְ בְּחַכְמִים וּבְחַרְטָמִים. מִיַּד שְׁלַח וְקִבֵּץ אֶת כָּל חַכְמֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם [הוא קרא לאיחוד האירופי, קרא לאמריקאים, למועצת האו"ם, לכל החכמים של כל העולם. שנים הוא מתכנן את זה], בָּאוּ כָלָן לְפָנָיו, אָמַר לָהֶם אַחֲשׁוּרוֹשׁ, רְצוֹנְכֶם שֶׁנֶּאֱבַד אֲמָה זֶה מִן הָעוֹלָם, אֲמָרוּ לוֹ פֶּלֶן בְּבַת אַחַת מִי הוּא זֶה וְאִיזָה הוּא אֲשֶׁר מְלֹא לְבוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן וְרֹצֵה לְהַשְׁלִיךְ בְּדָבָר זֶה, שְׂאֵם אֲתָה מֵאֲבָד יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם אִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֱלֹא בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (ירמיה לג, כה) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שִׁמְתִּי. וְלֹא עוֹד אֱלֹא שְׁכַל הָעוֹבְדֵי גְלוּלִים נִקְרָא נְכָרִים לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, [וישראל נקראים קרובים], הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (מלכים א ח, מא) וְגַם אֶל הַנְּכָרִי אֲשֶׁר לֹא מִעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הוּא. וְיִשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ קְרוּבִים, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (תהלים קמח, יד) לְבַנְיֵי יִשְׂרָאֵל עִם קְרוּבוֹ. וְלֹא עוֹד אֱלֹא שֶׁנִּקְרָאוּ בָנִים, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (שמות ד, כב) בְּנֵי בְּכָרִי יִשְׂרָאֵל (דברים יד, א) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא קְרוּב לְיִשְׂרָאֵל, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (תהלים קמח, יח) קְרוּב ה' לְכָל קְרָאֵיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֲמַתּוֹ. וְאִין אֲמָה קְרוּבָה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֱלֹא יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ד, ז) כֹּה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֱלֹהֵינוּ, וְאָדָם שְׂרוּצָה לְשַׁלַּח יָד בְּקְרוּבָיו וּבְכַבְּדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵיךְ יִמְלֹט, לְפִי שֶׁהוּא שְׁלִיט בְּעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְנִפְשׁ כָּל חַי, בְּיָדוֹ לְהַגְבִּיחַ וּלְהַשְׁפִּיל, לְהַמִּית וּלְהַחַיֵּית. לָךְ הַתְּבוּנָה בְּמַלְכִים הָרְאוּשׁוֹנִים שֶׁעָבְרוּ עַל שִׁפְשֻׁטוֹ יְדִיהֶם בְּיִשְׂרָאֵל, מָה עָלְתָה בָּהֶם, כְּמוֹ פְרָעָה וּסְנַחְרִיב. מִיַּד אָמַר לוֹן הֶמֶן, אֱלוֹהֵי שְׁטֵבַע פְּרָעָה בֵּים וְעֲשֵׂה לְיִשְׂרָאֵל נְסִים וּגְבוּרוֹת שֶׁשִׁמְעָתֶם, כִּכָּר הוּא זְקָן וְאִינוּ יְכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּלוּם, שֶׁכָּבֵר עָלָה נְבוּכַדְנֶצַּר וְהַחֲרִיב בֵּיתוֹ, וְשָׂרַף אֶת הַיְכָלוֹ, וְהִגְלָה אֶת יִשְׂרָאֵל וּפְזָרָן בֵּין הָאֲמוֹת, וְהִיכָן כְּחוֹ וּגְבוּרָתוֹ שֶׁכָּבֵר הַזְּקִין, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צד, ז) וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה יְהוָה וְלֹא יִבִּין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. כִּיִּן שֶׁאָמַר לָהֶם כֵּן כְּעִנְיָן הַזֶּה, מִיַּד קִבְּלוּ דְבָרָיו וְהַסְפִּימָה דַּעְתָּם לְכָלוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, וְכַתְּבוּ אֲגָרוֹת וְחַתְמוּ. וְכֵן כָּתְבוּ בְּאוֹתָן אֲגָרוֹת [חכמי האומות

כתבו את האגרות האלה, לא המן. הוא הצליח לעשות להם הנדסת תודעה והם כתבו את האגרות!], שְׁלוּם לְכֶם עַד אִין חִקְר, יוֹדַע לְכֶם שֶׁאָדָם יֵשׁ בֵּינֵינוּ, וְלֹא מִמְקוֹמֵנוּ הוּא אֱלֹא מִזְרַע הַמְּלוּכָה הוּא [הוא מהשורש של ישראל. הוא כמו ישראל], וּמִזְרַעוֹ שֶׁל עֲמֻלָּק וּמִגְדוּלֵי הַדּוֹר הוּא, וְהֶמֶן שְׁמוֹ... (אסתר ר"ז, י"ג)

ראשית גוים עמלק

כתוב בתורה "ראשית גוים עמלק". עמלק הוא ראשית כמו ישראל שמקראו ראשית כי הם היחידים שמתעסקים בראשון, בראשית, ב- "ראשון אדם תולד". מתי אנחנו מתחילים לעסק בהלכות חמץ? בפורים, כשמוחים את עמלק, כי עמלק הוא החמץ של העולם.

כיום, אחרי שסנחריב בבל את האומות, אין אנו יודעים מיהו עמלק, אבל אנחנו יודעים שמי שכל עניינו הוא שהוא בא להשמיד ולהרוג את ישראל הוא מבטא את זרע עמלק. כך מובא בחתם סופר. מהו עמלק? יש בעולם כידוע שבעים

הלמעלה מהכל, אבל הם יוצאים מהכלים, הם מגיעים לרצא בלי שוב, ובתיקון של ר"ח ניסן אנחנו צריכים להשרות פה למטה את השכינה. בעומקו, המושג הזה הוא הרעיון שלעם ישראל יש כח להביא משהו שהוא למעלה מכל הסדר ואינו נתפס במציאות. הוא מייצר את הפסח של העולם. הקב"ה פוסח - אבל רק אחרי שהוא רואה את הדם של קרבן שהקרבנו אחרי שהשבטנו את החמץ, כי אי אפשר להקריב את קרבן הפסח אם אני לא משבית את החמץ. ורק אם אני מאמין שאני יכול להשבית את החמץ אני יכול לשחוט את אלהי מצרים.

שורש הרוע בעולם

רעים ואהובים, ר"ח ניסן הוא גם סופו של חודש אדר, ואני חייב "לגנוב" עוד רגע אחד עבור חודש אדר. אנחנו ברגעים כל כך גדולים ומופלאים. הרוע העולמי, הרצון החולני להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים, בלי תחפושות ומסכות, הרוע הצרף הזה - הולך וכלה ב"ה. אם היו מספרים לנו לפני שנה-שנתיים שנהיה במציאות כזו היינו אומרים שזה הזוי. זה בכלל לא לפי סדר ולא לפי הדרגה ולא לפי השתלשלות. זה לא הגיוני.

כל מה שאמרנו עד עתה הוא הקדמה למשהו שרציתי לפתוח בו - אנחנו יוצאים מחודש אדר, ובסיומו של החודש אנחנו צריכים להבין שרק מתוך אדר מגיעים לפסח. כבר אמרנו את זה לא אחת - כל נס פורים התרחש בפסח. ב"ג בניסן כתב המן הרשע את האגרות, ליל הסדר התבטל כיצמושלשה ימים ואז 'איפסו' את המנוע מחדש, והפסח הבא יהיה פסח שמגיע אחרי פורים. כלומר העולם צריך היה לעבור איזה פורים, ירדנו כ"כ נמוך, מעין מ"ט שערי טומאה אבל הרבה יותר חזק, ועכשיו צריך להעלות את כל העולם לגובה עצום שממנו מתחילים את הכל מחדש.

בואו נראה מדרש מדהים שמנתח את המציאות שסביבנו. מה הלוגיקה, מה קורה לעולם שמסביב? לא רק באלו שרוצים ומובילים בפועל את רעיון ההשמדה, ברשעים הרשמיים, אלא במסביב, בעולם. פתאום כל העולם עומד ברגע הירואי שהכל סובב סביב מי רוצה להשמיד את היהודים ובאיזה צד אתה - בצד הטובים או בצד הרעים, בצד היהודים או בצד המשמידים. חז"ל מתארים במדרש את כל הסיפור שהתרחש בין המן ואחשורוש בשאלת הפתרון הסופי לבעיית היהודים -

אָמַר רִישׁ לְקִישׁ בְּשִׁעָה שֶׁאָמַר הֶמֶן הֲרֵשָׁע לְאַחֲשׁוּרוֹשׁ בּוֹא וְנֶאֱבַד אֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם [פה טמון העומק והשורש של הרעיון הנורא של השמדת ישראל כולם. לכאורה, מאיפה מגיע הרעיון הזה? -], אָמַר לוֹ אַחֲשׁוּרוֹשׁ לֹא יְכַלֶּתְ לְהוֹן, בְּדִיל דְּאַלְתְּהוֹן לֹא שְׂבִיק לִוְן כָּל עֶקֶר, תָּא חַזִּי מָה עֲבִיד לִוְן לְמַלְכִין קְמָא דְהוֹן קוּמִין דְהוֹן פְּשִׁטִין יְדִיהוֹן עֲלִיהוֹן, דְהוֹן מְלִכִיא רְבִרְבִיא וְגוּבְרִיא טְפִי מִיָּן, וְכָל מֵאָן דְּאֲתִי עֲלִיהוֹן לְמַבְדִּינְהוּ מִן עֲלְמָא וְדִיעֵץ עֲלִיהוֹן, מִיבְטָל מִן עֲלְמָא וְהוּי לְמַתָּל לְכָל דְרִי עֲלְמָא, וְאִנּוּ דְלֹא מְעֲלִינן כְּתִיהוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה, שְׂבִיק לָךְ מְלִמְלָא, תוּב בְּפַתְגָמָא דְנָא. וְאַף עַל פִּי כֵן הִיָּה הֶמֶן הֲרֵשָׁע מְטָרַד עַל אַחֲשׁוּרוֹשׁ עַל פַּתְגָּמָא דְנָא כָּל שְׁעָתָא וְשְׁעָתָא וּמִיעֵצוֹ עֲצוֹת רְעוֹת עַל יִשְׂרָאֵל. [עד שאחשורוש נשבר ואמר] אָמַר לוֹ אַחֲשׁוּרוֹשׁ

אָחַד וְלַחֵשׁ עָלָיו וְהִכָּה בּוֹ אֶת הַיָּם עַד שֶׁנִּחְרַב, וְנִכְנְסוּ כָּל־מִי
 בַּיְבֹשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם וְעָבְרוּ כָּל־מִי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ בְּמָה עָבְרוּ, וּבְמָה
 יָבֹשׁוּ הַיָּמִים. כִּי־יִשְׂרָאֵל פָּרְעָה נִכְנַס אַחֲרֵיהֶם לְהַחְזִיר אֶת
 מִמּוֹנֵו, וְאֵינִי יוֹדֵעַ בְּמָה דִּחְפוּהוּ בְּתוֹךְ הַיָּם, וְנִטְבַּע הוּא וְכָל־
 חִילוֹ בֵּינָם, וְלֹא זָכְרוּ הַטּוֹבָה שֶׁעָשָׂה לָהֶם, הֲלֹא תִשְׁמְעוּ שֶׁהֵם
 כְּפֹרְיֵי טוֹבָה! וְעוֹד מֶה עָשׂוּ לְעַמְלֵק אָבִי אָבָא,³ בְּשַׁעַת שֶׁבָּא
 עֲלֵיהֶם לְמַלְחָמָה, שְׁנֵאַמֵּר (שְׁמוֹת ז', ח) וַיָּבֵא עַמְלֵק וַיִּלְחַם עִם
 יִשְׂרָאֵל בְּרַפְיָדִים, וּמֵהֵיכָן בָּא עַמְלֵק, אָמַר רַבִּי כְּרוֹסְפָדָא
 בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן שֶׁבָּא מֵאַצֵּל בְּלַעַם הַרְשָׁע, שֶׁבָּא לְטַל עֲצָה
 מִמֶּנּוּ, וְאָמַר לוֹ יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁבַע עֲצָה אֲתָה וְגַם בַּעַל מַחְשְׁבוֹת
 רְעוּת, וְכָל הַנוֹטֵל עֲצָה מִמֶּךָ אֵינוֹ נִכְשָׁל. אָמַר לוֹ רֵאֵה מֶה
 עָשׂוּ אִמָּה זֹאת לְמַצְרַיִם, שֶׁעָשׂוּ לָהֶם כְּמָה טוֹבוֹת, וּמֵה לְמַצְרַיִם
 שֶׁעָשׂוּ לָהֶם כְּמָה טוֹבוֹת עָשׂוּ לָהֶם כִּי, לְשֹׂאֵר אַמּוֹת עַל אֲדַת
 כְּמָה וְכְמָה, הִיאֵךְ אֲתָה יוֹעֲצָנִי [חִיבִים לְהַצִּיל אֶת הָעוֹלָם מִהֵיחִידִים

הָאֵלֹהִים. הַיְהוּדִים הָאֵלֹהִים עִם שֵׁם ה' שֶׁלָּהֶם יִהְיֶה אֶת הָעוֹלָם וְלֹא יִתְנוּ לֵאמֹר
 לְשׁוֹטָט! מֵהַעוֹשִׂים?]-, אָמַר לוֹ בְּלַעַם, לֵךְ וְעָשֵׂה עִמָּהֶם מַלְחָמָה,
 וְאִם אֵין אֲתָה עוֹשֵׂה עִמָּהֶם מַלְחָמָה אֵין אֲתָה יָכוֹל לָהֶם, מִפְּנֵי
 שֶׁהֵן תְּלוּיִין בְּזִכְרוֹתָי שֶׁל אַבְרָהָם אָבִיהֶם, וְאֵף אֲתָה שֶׁהוּא בֶן
 בְּנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, תְּלוּיֵי בְּזִכְרוֹתָי שֶׁל אַבְרָהָם [אֲתָה תוֹכֵל לְנַצַּח

אוֹתָם בְּתַנְיָא שְׁתַּמְסוֹר עַל זֶה אֶת הַנֶּפֶשׁ, גַּם אִם יִהְיֶה מִמֶּךָ חֲמֵשׁ מֵאוֹת אֶלְפֵי.
 שְׁלֵא יִהְיֶה לְךָ אֲכַפְתָּ].⁴ מִיָּד בָּא עֲלֵיהֶם לְמַלְחָמָה. מֶה עָשָׂה אוֹתוֹ
 מִשֵּׁה פְּרַנְס שְׁלֵהֶם, הִיָּה לוֹ תְּלִמִּיד אֶחָד יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן שְׁמוֹ,
 וְהִיָּה אַכְוָרִי עַד מְאֹד וְלֹא הִיָּה לוֹ רַחֲמִים, אָמַר לוֹ אוֹתוֹ
 מִשֵּׁה (שְׁמוֹת ז', ט) בְּחֵר לְנִי אֲנָשִׁים וְצֵא הֲלָחֵם בְּעַמְלֵק, אֵינִי
 יוֹדֵעַ אוֹתָן אֲנָשִׁים שֶׁבָּחַר אִם בְּעַלֵי כְּשָׁפִים הֵם, אוֹ אִם גְּבוּרֵי
 מַלְחָמָה, מֶה עָשָׂה אוֹתוֹ מִשֵּׁה נִטַּל מִקַּל בִּידוֹ וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֶה
 עָשָׂה בּוֹ, וְכִינֵן שֶׁבָּא עֲלֵיהֶם אֵינִי יוֹדֵעַ מֶה לְחַשׁ עֲלֵיהֶם וְרַפִּי
 יְדִיהֶם וְנִפְלוּ לְפָנֵיהֶם, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (שְׁמוֹת ז', יג) וַיַּחֲלֵשׁ
 יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֵק וְאֵת עַמּוֹ לְפִי חֶרֶב. בָּאוּ עַל סִיחוֹן וְעוֹג
 גְּבוּרֵי אֶרֶצוֹ, שְׂאִין כָּל בְּרִיָּה הִיָּתָה יָכוֹלָה לְעַמְד בְּפָנֵיהֶם,
 וְאֵינִי יוֹדֵעַ בְּמָה הִרְגוּם. בָּאוּ עֲלֵיהֶם מִלְכֵי מִדְיָן, וְאֵינִי יוֹדֵעַ
 בְּמָה הִרְגוּ. וְעוֹד מֶה עָשָׂה תְּלִמִּיד שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ מִשֵּׁה
 הַכְּנִיס אֶת יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ כְּנָעַן, וְלֹא דִי שֶׁנִּטַּל אֶת אֶרֶצָם,
 אֲלֵא שֶׁהִרְגָם מֵהֶם שְׁלֵשִׁים וְאַחַד מִלְכִים, וְחָלַק אֶת אֶרֶצָם
 לְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא חָמַל עֲלֵיהֶן, וְאוֹתָן שֶׁלֹּא בִקֵּשׁ לְהִרְגֵן הִיָּה לוֹ
 לְעַבְדִים. בָּאוּ עֲלֵיהֶם סִיסְרָא וְהַמוֹנֵו וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֶה עָשׂוּ לוֹ
 לְנַחַל קִישׁוֹן שֶׁגִּרְפָם וְשִׁטְפָם וְהַשְׁלִיכָם לַיָּם הַגָּדוֹל,
 שְׁנֵאַמֵּר (שׁוֹפְטִים ה', כא) נַחַל קִישׁוֹן גִּרְפָם. וְהִיָּה לָהֶם מִלְךְ
 רֵאשׁוֹן שְׂאוֹל שְׁמוֹ, וְהִלְךְ וְנִלְחַם בְּאֶרֶץ אָבִי אָבָא עַמְלֵק,
 וְהִרְגָם מֵהֶם מֵאָה אֶלְפִים פְּרָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד, וְגַם לֹא חָמַל עַל

אוֹמוֹת, אֲבָל לְפָנֵיהֶם יֵשׁ אֶת הָרֵאשִׁית שֶׁל הַגּוֹיִם, הָרֵאשׁוֹן. זֶה
 לֹא הַמְסַפֵּר הָרֵאשׁוֹן מִבֵּין הַשְּׁבַעִים אֲלֵא מֶה שֶׁקְשׁוֹר לְשׁוֹרֵשׁ.
 כְּמוֹ שִׁישְׂרָאֵל מְקַרְאִים 'רֵאשִׁית' וְהֵם בָּאִים לִידִיבִטוּי "בְּרֵאשׁוֹן
 תְּשִׁבִיתוּ שְׂאוֹר", הַמּוֹקֵדִם, וְגַלְהָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִים
 מִכַּח הָרֵאשׁוֹן הַזֶּה - כִּי יֵשׁ אֶת הַזֶּה לְעוֹמֵת זֶה, אֶת הַקְּלִפָּה
 הַטְּמָאָה שֶׁכִּנְגְדָה שֶׁהִיא רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק. "לֹא מִמְקוֹמֵנו"
 פִּירוּשׁוֹ - אֵין לְעַמְלֵק מְקוֹם, אֵין לוֹ מַמְלַכָה אוֹטְרִיטוֹרִיָה. תְּעַבְרוּ
 עַל כָּל הַתְּנִי"ךְ וְתִרְאוּ שֶׁבְכָל פַּעַם הֵם מוֹפִיעִים בְּמְקוֹם אַחֵר.
 בְּגַלְבוּעַ, בְּשׁוֹשׁן, בְּרַפְיָדִים. מִמֶּשׁ כְּמוֹעַם יִשְׂרָאֵל - אֵין לָהֶם עֵינִין
 בְּלִהְיוֹת מְדִינָה, אֵין לָהֶם עֵינִין בְּאֶרֶץ. הֵם רּוֹצִים לְהַפִּיץ אֶת שֵׁם
 הַהֶפֶךְ מֵה' בְּעוֹלָם וּמִי שֶׁמְפָרִיעַ לָהֶם הֵם מִי שֶׁרוֹצִים לְהַשְׁבִּית
 אֶת הַחֲמִץ.

הַיְנַדוּס תּוֹדַעַה הַיְסְטוֹרִית

הַיְיַחוּס שֶׁל הַמֵּן הוּא שֶׁהוּא 'מְזַרַע הַמְּלוּכָה'. הוּא נִבְדוֹ שֶׁל
 אַבְרָהָם, אֵל תּוֹלְדוֹ בּוֹ הוּא מְגַדּוּלֵי הַדּוֹר² -

...וְשֹׂאֵל מִמֶּנּוּ שֶׁאֵלָה קִטְנָה וְקָלָה עַל עַם אֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ בֵּינֵינוּ
 [וְהוּפ, פְּתָאוּם אוֹמוֹת הָעוֹלָם שֶׁלִּפְנֵי רַגְעַי הַצְּבִיעוּ עַל מְדִינָה לִיהוּדִים בְּאוּ"ם,
 תִּמְכּוּ בַּהֲצַהֲרַת כּוֹרֵשׁ, עָשׂוּ קוֹלוֹת מְזוּיפִים שֶׁל אִירוּפָה נַחְמָדָה, הָאֲמִינוּ
 שֶׁבִּאֲמַת לֹא כְּדָאֵי לְהַסְתַּבֵּךְ עִם הָאֱלֹוִקִים שֶׁל הַיְהוּדִים, פְּתָאוּם הֵם
 מִתְּהַפְכִים לְמִשְׁתַּרְתִּים בְּזוּיִים שֶׁל הַמֵּן-הַמִּינְאִי. אֵיךְ זֶה קָרָה?], נְבֻזָה מִכָּל
 הָעַמִּים, וְדַעְתָּם גָּסָה עֲלֵיהֶם, חִפְצִים בְּרַעְתָּנוּ וְקָלְלָת הַמִּלְךְ
 שְׁגוּרָה בְּפִיהֶם, וּמֵהוּ קָלְלָה שְׁמִקְלָלִין אוֹתָנוּ? (תְּהִלִּים י, ט) "ה'
 מִלְךְ עוֹלָם וְעַד אָבְדוּ גּוֹיִם מֵאַרְצוֹ". וְעוֹד אוֹמְרִים (תְּהִלִּים
 קִמְט, ז) "לְעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּגוֹיִם תּוֹכַחַת בְּלֵאמִים" [כָּל הַיְהוּדִים
 אוֹמְרִים אֶת זֶה כְּלִבּוֹק בְּתַפִּילָה. לֹא רַק בְּגִבְיָה]. וְכּוֹפְרִים כְּמִי שֶׁעָשָׂה
 לָהֶם טוֹבָה, [וְהֵנָּה, נּוֹכַיח לָכֶם מֵהַיְסְטוֹרִיָה -] בּוֹאוּ וְרֵאוּ מֵאוֹתוֹ
 עֵינֵי פְּרַעָה [בַּחֲזוֹר טוֹב, נַעֲבֵךְ, מִסְכּוֹן] מֶה עָשׂוּ? כְּשִׁירְדוּ לְמַצְרַיִם
 קְבֵלָם בְּסִבְר פָּנִים יְפוֹת, וְהוֹשִׁיבָם בְּמִיטַב הָאֶרֶץ, וְזָן אוֹתָן
 בְּשִׁנֵי רַעְבוֹן, וְהֵאֲכִילָם כָּל טוֹב שֶׁבְּאַרְצוֹ, פְּלִטְרִים הִיָּו לוֹ
 לְבָנוֹת וְהִיָּו בּוֹנֵינָן שֵׁם, בְּכָל זֹאת לֹא הִיָּה יָכוֹל לָהֶם, וְלֹא עוֹד
 אֲלֵא שֶׁבָּאוּ בְּעִלְיָה [הוּא עָשָׂה לָהֶם שׁוֹאָה? עַזְבוּ אֶת הַפְּרִטִים
 הַקְּטַנִּים....] וְאָמְרוּ לוֹ (שְׁמוֹת ה', ג) לְזִבְחָ לָהּ אֱלֹהֵינוּ נִלְךְ דְּחָד
 שְׁלֵשֶׁת יָמִים, אַחֲרַי כִּי נָשׁוּב, אִם רְצוֹנָה הַשְׂאִילָנוּ כְּלִי כֶסֶף
 וְכָלִי זָהָב וְשִׁמְלּוֹת, וְהַשְׂאִילוּם כְּסָפָם וְזָהָבָם וְכָל הַבְּגָדִים
 הַטּוֹבִים שְׁלָהֶם, וְטַעְנוּ כָּל אֶחָד כְּמָה תְּמוֹרִים שְׁלָהֶם לְאֵין
 מִסְפָּר, עַד שֶׁנִּצְלָו אֶת מְצָרַיִם, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (שְׁמוֹת יב, לו)
 וַיִּנְצְלוּ אֶת מְצָרַיִם, וּבְרַחוּ לָהֶם. כִּי־יִשְׁמַע פְּרַעָה שֶׁהִיָּה
 בּוֹרְחִים, הִלְךְ אַחֲרֵיהֶם לְהַשִּׁיב אֶת מִמּוֹנֵו, מֶה עָשׂוּ לוֹ, הִיָּה
 עִמָּהֶם אָדָם אֶחָד וְשְׁמוֹ מִשֵּׁה בֶן עַמְרָם, וּבְכִשְׁפֵי נִטַּל מִקַּל

מַחֲפֵשׁ רֵאשִׁית וְהַשְׂאֵלָה הִיא מִי יְהִיָּה הָרֵאשִׁית עַמְלֵק, הַמֵּן מְגַדּוּלֵי הַדּוֹר, אוֹ
 שֶׁהָרֵאשִׁית יְהִיָּה הַעַם הַזֶּה שֶׁ- "וְנִבְרַחוּ בְךָ מִשְׁפַּחוֹת הָאֲדָמָה וּבְזַדְרָךְ".
⁴ הַיּוֹם כּוֹלֵם יוֹדְעִים שֶׁכָּל אֵלוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ מַחֲסִלִים כְּיוֹם אֲצֵל אוֹיְבֵינוּ - אֲנַחְנוּ רַק
 חוֹסְכִים לָהֶם מִלְהַרְגֵם אֵלוֹ אֶת אֵלוֹ. זֶה הַמְצִיאוֹת וְכִיּוֹם כִּבְר כּוֹלֵם מְכִירִים בַּה.
 זֶה הַמֵּן - הוּא בֶן בְּנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם וְהוּא מוֹכֵן לְמִסּוֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ. הוּא מוֹכֵן לְקוֹפּוֹץ
 וְלִקְרַר אֶת הָאֲמַבְטִיָּה, הוּא מוֹכֵן לְהַכּוֹת וְאֵף לְמוֹת. תְּנוּ לוֹ תְּקִיבִים שֶׁל
 מִלְּאֲרָדִי דוֹלְרִים וְהוּא יִשְׁקִיעַ אֶת הַכָּל בְּמוֹכְנוֹת לְמוֹת כְּדִי לְהַשְׁמִיד אֶת
 הַיְהוּדִים. וְהוּא יִמְצִיא תוֹרָה מִקְבִּילָה. הַחֲמִינְאִי הַזֶּה וּבְנוֹ מוֹג'תַבֵּא יִמ"ש הֵם
 אֵלוֹ שֶׁאֲמוֹרִים לְהַעֲבִיר אֶת הַשְּׂרֵבִיט לְגוֹאֵל הַגָּדוֹל לְאַחֲרִית הַיָּמִים. הֵם
 מְצִיָּאִים תּוֹרַת טוֹמָאָה בְּמִקְבִּיל לְקוֹדֶשׁ. זֶה לְעוֹמֵת זֶה. זֶה לֹא יֵאֲמָן.

² פִּירוּשׁ הַמִּילָה "הַמֵּן" בְּעִבְרִית ע"פ רַש"י (שְׁמוֹת ט"ז, ט"ו) - לְשׁוֹן מוֹסֵף
 וּמְזוּמָן. הוּא מְמוֹנָה ע"י הַמְּמַנָּה הַעֲלִיּוֹן. הַמֵּן.
³ רֵאִינוּ שֶׁהָאוֹמוֹת כְּתוּבוֹת אֶת הָאֲגָרוֹת הַלָּלוּ אֲבָל הֵם אוֹמְרִים פֶּה "אָבִי אָבָא"
 כְּלוֹמַר קוֹלוֹ שֶׁל הַמֵּן בּוֹקַע מִגְרוֹנָם. הוּא הַצִּלְחִי לְהַנְדִס אֶת הַתּוֹדַעַה וְלַעוֹת
 אֶת הַיְיַחוּסִיָּה כִּי שֶׁהֵם כִּבְר מְדַבְּרִים אוֹתוֹ. וְעַל כֵּן נִאֲמַר "אֵין ה' שֶׁלֵם וְאֵין
 כְּסָאוֹ שֶׁלֵם עַד שִׁימָחָה זָכְרוּ שֶׁל עַמְלֵק" בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ. חֲמִץ צִרִיךְ לְהַשְׁבִּית
 וְיֵשׁ לְךָ כַח לְהַשְׁבִּית אֵךְ וְרַק אִם אֲתָה תוֹפֵס שֶׁהוּא אֵינוֹ שְׁבַעִים הָאוֹמוֹת. הֵם
 לֹא רַעִים - אֲלֵא אִם אֲתָה, עִם יִשְׂרָאֵל, לֹא מוֹפִיעַ, אִז הַמֵּן נִכְנַס לְוֹאֲקוּם הַזֶּה.
 אֲנַחְנוּ הַיְיָנוּ עֲסוּקִים בְּסַעוּדָתוֹ שֶׁל אַחֲשׁוּרֵשׁ - וְלָכֵן הוּא הוֹפִיעַ. כָּל יִצוֹר

להשמיד להרג את כל היהודים שביניכם, מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, ולא תשאירו מהם שריד ופליט... (שם)

להמן חשב להשמיד את כל היהודים כולם ביום אחד כי הוא יודע שהגאולה צריכה לבוא ברגע אחד - "ופתאם יבוא אל היכלו האדון" (מלאכי ג', א') - והוא המקבילה של זה מסטרא אחרא.

להוביל את העולם בדילוג

שלשים יום קודם החג מביא אותנו הקב"ה בין פורים לפסח לזכור את מקודת הראשון, והיום התאריך הוא הראשון לראשון. לזכור את מקודת הראשון, ההתחלה, מקודת הראשית של "תשביתו שאור", ושל ההבנה שכאשר אנחנו פועלים במקודה הזו אז אנחנו, מלמטה, מקרבן הפסח, מביאים את הקב"ה להוביל את העולם בלי סדר, בלי הדרגה, בדילוג אל למעלה מכל הגיון, תחזית והבנה שאפשר היה להבין שבשכל אנושי.

ראשון להשראת שכינה, ראשון למסירות נפש של נחשון בן עמינדב, ראשון לכהונה. בעז"ה סכה בחודש הזה לגאולה שלמה וישועה שלמה מעל הדרגה, מעל סדר והגיון. וב"ה שאנחנו מתחילים לראות את זה כבר בעיניים - "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" תכף ומיד ממש, עלינו ועל כל ישראל.

איש ועל אשה ולא על עולל ויונק, ואיני יודע במה הרגם ועוד מה עשה לאגג זקני שחמלו עליי תחלה, לסוף בא אדם מהם ושמו שמואל, חתכו ונתן בשרו מאכל לעוף השמים. כדכתיב (שמואל א טו, ג) וישסף שמואל את אגג, ואיני יודע במה הרגו מיתה משנה כזאת ששמעתם. ואחר זאת היה להם מלך אחד דוד בן ישי שמו, והיה משחית ומכלה את כל הממלכות ולא היה חומל עליהם, שנאמר (שמואל א כו, יא) איש ואשה לא יחיה דוד. ועמד אחריו שלמה בנו ובנה להן לישראל בית אחד וקרא לו בית המקדש, ואיני יודע מה היה להם בתוכו, כשבאין למלחמה נכנסין בתוכו ומכשפים בתוכו, וכשהן יוצאים ממנו הורגים ומחריבים את העולם [זו מטרת המקדש שלהם - להחריב את העולם!]. ומרב טובה שהיה להם מרדו באלהיהם, ועוד שהזקין אותו אלוה שלהם, ובא נבוכדנצר ושרף אותו בית שלהם, והגלם מעל אדמתם והביאם בינינו, ועדין לא שנו מעשיהם המכערים. ואף על פי שהם בגלות בינינו, מלעיגין אותנו ואת אמונת אלהינו, ועכשיו הסכמנו כלנו לדעה אחת [ועכשיו יש לנו מנהיג אחד שיש לו מסירות נפש, יש לו תרבוש והוא מציג את עצמו כאיש דת כשבפועל הוא מייצג דת של רוע, לכלוך ומוות - והוא יוכל להשמיד אותם] והפלגנו גורלות לאבדן מן העולם, ובאיזה זמן יתכן לנו לכלותם, ונפל עליהם הגורל בחדש אדר בשלשה עשר בו. ועכשיו כשיגיעו אליכם האגרות הללו תהיו מזמנים לאותו היום.

השיער מוקדש

לזכות עם ישראל להצלחת ושמירת חילי צה"ל, לשלום כל חיתומים והאלמנות, לע"נ כל חנופלים על קידוש ה' באירועי המלחמה ולע"נ רחל שוילה בת מסעודת חנריט ע"ה ולהבדיל

לרפואת כל הפצועים והחולים וסניט

עמרם בן אייזה חיה, טאני פיוח בת אסתר, חודיה בת אורית, אריח בן אלי, אלימלך מלך בן ציפורה.

ולחיווג הטון ליעל רחל בת אריאל אסתר.

להקדשת שיטורים נתן לפנות בהדעת וואטסאפ לעמטאל - 054-7500516